

מקיף א'- חטיבת דורות

לומדים עברית ונהנים !!!

משימה בעברית

לתלמידים העולים

לשכבה ט'

לשנת הלימודים תשפ"ב

פעילות סיכום – כיתה ט

לפניכם כתבה מתוך האתר ynet. קראו אותה, וענו על השאלות שאחריו.

מחקר ישראלי:

גם לתינוקות בני יומיים יכולת הבנת השפה

אחיה ראב"ד

פסקה 1

מה חושבים תינוקות בני יומיים? מחקר שנערך בבית החולים בנהרייה, מגלה כי כבר עם לידתם לתינוקות יש יכולות קוגניטיביות (שכליות) של עיבוד ושל קליטה. המחקר ארך כחמש שנים, ונבדקו כ-100 תינוקות. מנהל הפגייה בבית החולים, ד"ר זלמן וינטראוב, אמר כי ייחודו של המחקר בהיקפו ובעובדה שעסק בתינוקות רכים, בני יומיים לכל היותר.

פסקה 2

במהלך המחקר, במסגרת עבודת הדוקטורט של ד"ר מיקי חפר מאוניברסיטת תל אביב, ובהנחייתו של ד"ר וינטראוב, הושמעו לתינוקות קטעי מוזיקה קלאסית, אחר כך קטעי מוזיקה אקראית (מקרית), ובשלב השלישי והאחרון, הופסקה המוזיקה והחוקרים יצרו סביב התינוקות סביבה שקטה.

פסקה 3

צוות החוקרים, בהנחייתו של ד"ר וינטראוב, בחן את ההשפעות של סוגי המוזיקה השונים על התינוקות באמצעות מעקב אחר תנועות הפנים ושינויים בגלי המוח. באמצעות תוכנת מחשב עקבו החוקרים אחר ההעוויות בפנים, בעיניים ובפה של התינוקות, ובסיום מיפו את התוצאות.

פסקה 4

"עד היום מחקרים שעסקו במוזיקה ובפגים, התבססו על תצפיות בלבד", מסביר ד"ר וינטראוב. "פה השתמשנו בתצלומי פנים וגוף לאורך כל הדרך. הפנים חולקו ל-22 אזורים, ונבדק כיצד כל איבר ואזור הגיבו בקטעים השונים, ונבדקו גם גלי המוח והלב והתיאום ביניהם."

פסקה 5

"כשברקע התנגנה מוזיקה קלאסית, התנועתיות של התינוקות הייתה

קבועה ושלווה, לא היו קפיצות גוף וזיהינו נטייה לריתמיות (קצביות) של הלשון ושל כפות הידיים, ממש כמו שאדם מנצח על מוזיקה. גלי המוח נעו בתנועות מאורגנות והומוגניות, ודופק הלב היה יציב", סיפר ד"ר וינטראוב, "במוזיקה אקראית, התינוק נכנס לאי-שקט, היו לו תנועות לא רצוניות באזור הפנים, תנועות מוגברות בגלי המוח וקצב לב לא סדיר. בסביבה השקטה, גלי המוח נעו בין מצב שינה לערנות, לא היו תנועות חדות והגוף נראה רגוע".

פסקה 6

לדברי החוקרים, התוצאות מצביעות על כך שכבר בגיל כה צעיר, יש לתינוקות יכולת למידה מודעת ויכולת קליטה של מוזיקה בדומה לאדם מבוגר. תוצאות אלה, מציין ד"ר וינטראוב, מרמזות גם על יכולות אפשריות בתחום השפה. בעקבות מחקר זה, מתקיים כעת מחקר נוסף על קליטת השפה בקרב תינוקות בני יומם.

פסקה 7

"במחקר נוסף שערכנו, גילינו שאחד הדברים הקרובים ביותר ליכולת הקוגניטיבית של תינוקות, הוא קליטת השפה. הם אמנם מוגבלים מבחינת תנועה, אבל בהחלט יש להם יכולת עיבוד וקליטה של רעשים ושל קולות מהסביבה הקרובה, והם מושפעים מהם".

פסקה 8

"עד לפני כמה שנים, ההתייחסות המילולית לתינוקות הייתה כמו אל בובות", מסביר עורך המחקר ד"ר וינטראוב, "דיברו איתם בשפה מצוקצקת של קוצי-מוצי ולא בשפת בני האדם. דאגו בעיקר לאוכל ולשינה. הקשר המילולי היה רדוד ולא מובן. בספרות הרפואית ידוע, כי גם לעוברים יש רמה בסיסית של מודעות ושל יכולת למידה. יש עוד הרבה מה לחקור ולהבין, אך תוצאות מחקר זה מצביעות על כך שלתינוקות יש יכולות לקליטת השפה, כבר עם לידתם", סיכם ד"ר וינטראוב.

מתוך : ynet, 13.8.08

<http://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3581983,00.html>

© כל הזכויות שמורות ל ynet

הבנה

1. מה מטרתו העיקרית של כותב הכתבה העיתונאית?

2. השלימו את הפרטים בטבלה.

מטרת המחקר	משך המחקר	האוכלוסייה הנבדקת	נושא המחקר

3. מה הייתה מסקנת המחקר?

4. מהן ההשלכות של המחקר שעסק בהשפעת סוגי מוזיקה שונים על תינוקות לגבי שפתם?

5. בפתח גן ילדים נתלתה המודעה שלפניכם. קראו אותה.

חוגי מוזיקה

הורים יקרים,

אם חשוב לכם לפתוח בפני ילדיכם את עולם המוזיקה הקסום, לתרום להתפתחותם השכלית, לשפר את כושר הריכוז שלהם, לתת להם הזדמנות לביטוי יצירתי, לעזור להם לפתח כישורים חברתיים ולשפר את מוכנותם לכיתה א' – אתם חייבים לבקר במרכז המוזיקה שלנו! במרכז שלנו החוגים ניתנים בקבוצות ובאינטימיות, באווירה נעימה ובהנחיה מקצועית. הקדימו להירשם!

צוות מרכז המוזיקה

א. כותבי המודעה השתמשו באמצעים רטוריים שונים כדי לשכנע את הקהל להירשם לחוגים. ציינו 3 אמצעים רטוריים במודעה.

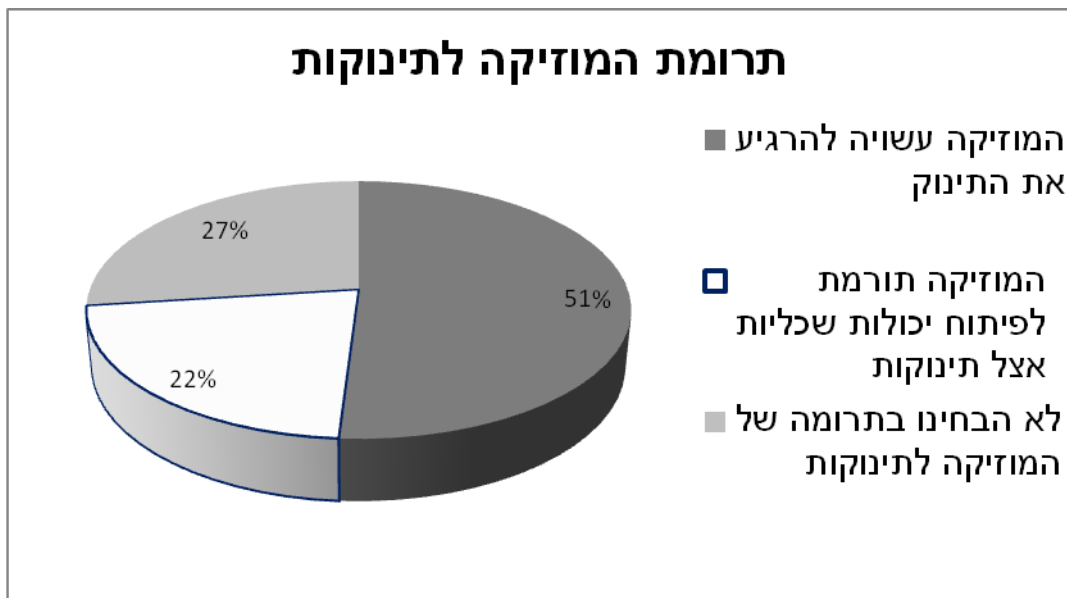
ב. האם לדעתכם המודעה משכנעת? נמקו.

---

6. לפניכם תרשים המציג תוצאות סקר שנערך בקרב הורים לתינוקות רכים. עיינו בתרשים, וענו על השאלה: האם תוצאות הסקר בתרשים תומכות בטענה המופיעה בכתבה? הוכיחו.

---

7. לפניכם ידיעה קצרה שפורסמה באתר האינטרנט של אוניברסיטת ת"א.

מחקר חדש קובע: דברו עם תינוקות בשפת בני אדם

בספרות הרפואית המתבססת על מחקרים בנושא, מצוין כי עובר שנחשף עוד בבטן אימו למוזיקה ולסיפורים - כשהוא נולד, הגוף שלו מזהה באופן פיזיולוגי את המוזיקה ואת הסיפור.

ד"ר וינטראוב מסביר, כי בתקופה התוך רחמית, המוח נמצא בשיא התפתחותו. המוח של העובר רגיש מאוד לקולות ולשינויים בסביבה התוך רחמית. נוסף לזה, אחת הדרכים בעזרתן תינוקות לומדים את הסביבה ומפתחים קשרים היא על ידי חיקוי. משום כך, לדבריו, הטיפול ההתפתחותי בתינוקות צריך להתחיל כבר ביום הראשון להיוולדם. בגיל יום-יומיים תינוקות אומנם מוגבלים מבחינה מוטורית, ואינם יכולים לדבר, אבל יש להם יכולת עיבוד וקליטה של רעשים וקולות מהסביבה הקרובה. לכן ד"ר וינטראוב ממליץ לדבר אל התינוק בדיוק כמו שמדברים אל אדם בוגר כדי לאפשר לו להתפתח בצורה תקינה.

<http://www2.tau.ac.il/news/hebnews.asp?month=8&year=2008>

מעובד מתוך: אתר אוניברסיטת ת"א, חדשות, בעריכת **רועי פולד**, 2008

א. שערך: מדוע חשוב לחשוף עוברים למוזיקה ולסיפורים?

ב. ציינו עובדה אחת שמופיעה בידיעה זו ואינה מופיעה בכתבה "גם לתינוקות בני יומיים יכולת הבנת השפה".

ג. מהי המסקנה המשותפת העולה מהכתבה "גם לתינוקות בני יומיים יכולת הבנת השפה" ומהידיעה "דברו עם תינוקות בשפת בני אדם"?

הבעה בכתב

8. סיכום – סכמו את הכתבה "גם לתינוקות בני יומיים יכולת הבנת השפה" ואת הידיעה "דברו עם תינוקות בשפת בני אדם" בהיקף של כ- 15 שורות. בסיכומכם ציינו את תוצאות המחקרים ואת המסקנות הנובעות מהם.

אוצר מילים ומילון

9. "הקשר המילולי היה רדוד ולא מובן." (פסקה 8)

פירוש המילה רדוד הוא:

א. מוזיקלי   ב. שטחי   ג. מקרי   ד. ידידותי

10. "ערכנו מחקר חדשני, וגילינו שלתינוקות יש יכולת לקלוט שפה." (לפי

פסקה 6) סמנו את השמות שיכולים להצטרף אל הפועל עָרַךְ.

1. שולחן

2. משתה

3. סֵפֶר

4. חנות

5. דיון

6. טלוויזיה

תחביר

12. א. מיינו את הצירופים האלה לשתי קבוצות: **צירוף סמיכות** או **שם ותוארו**.

1. יכולות קוגניטיביות	–	סמיכות / שם ותוארו
2. שאלת המחקר	-	סמיכות / שם ותוארו
3. קליטת שפה	-	סמיכות / שם ותוארו

ב. הצירופים שלמעלה שייכים ל**תחום החיים** של **המחקר**. הוסיפו מתוך הכתבה 3 מילים/ביטויים מתחום חיים זה. _____

מערכת הצורות

14. לפניכם קטע מן הכתבה העיתונאית. בקטע הודגשו פעלים.

לדברי החוקרים, התוצאות **מצביעות** על כך שכבר בגיל כה צעיר, יש לתינוקות יכולת למידה מודעת ויכולת קליטה של מוזיקה בדומה לאדם מבוגר. תוצאות אלה, **מציין** ד"ר וינטראוב, **מרמזות** גם על יכולות אפשריות בתחום השפה. "במחקר שערכנו, גילינו שאחד הדברים הקרובים ביותר ליכולת הקוגניטיבית של תינוקות, הוא קליטת השפה. הם אמנם מוגבלים מבחינת תנועה, אבל בהחלט יש להם יכולת עיבוד וקליטה של רעשים ושל קולות מהסביבה הקרובה, והם **מושפעים** מהם". (פסקות 6-7)

- א. מה משותף לכל הפעלים המודגשים?
שורש, בניין, גוף, זמן
- ב. מה משותף לפעלים **מצביעות**, **מרמזות**?
שורש, בניין, גוף, זמן
- ג. במה הפעלים **מציין**, **מושפעים** שונים זה מזה?
שורש, בניין, גוף, זמן

15. כתבו בטבלה את אותיות **השורש**, את **הבניין** ואת **שם הפועל**.

שם פועל	השורש	הבניין	הפועל
			1. יִסְבֵּר
-----			2. הִפְסָקָה
			3. הִתְבַּסֵּסוּ
			4. הִשְׁתַּמְּשׁוּ
-----			5. הִלְקוּ
			6. נִבְדָּק

בהצלחה!